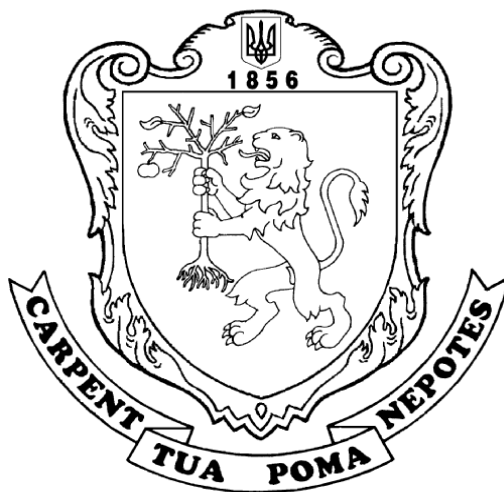

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет механіки, енергетики та інформаційних технологій
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного університету природокористування

Дубляни 2023

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	12
Анкета	14

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному університеті природокористування періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії на щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 07-13 березня 2023 року. У ньому взяли участь 8 респондентів, які навчаються в аспірантурі за цією спеціальністю у 2023 році, а отже, здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені питання.

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

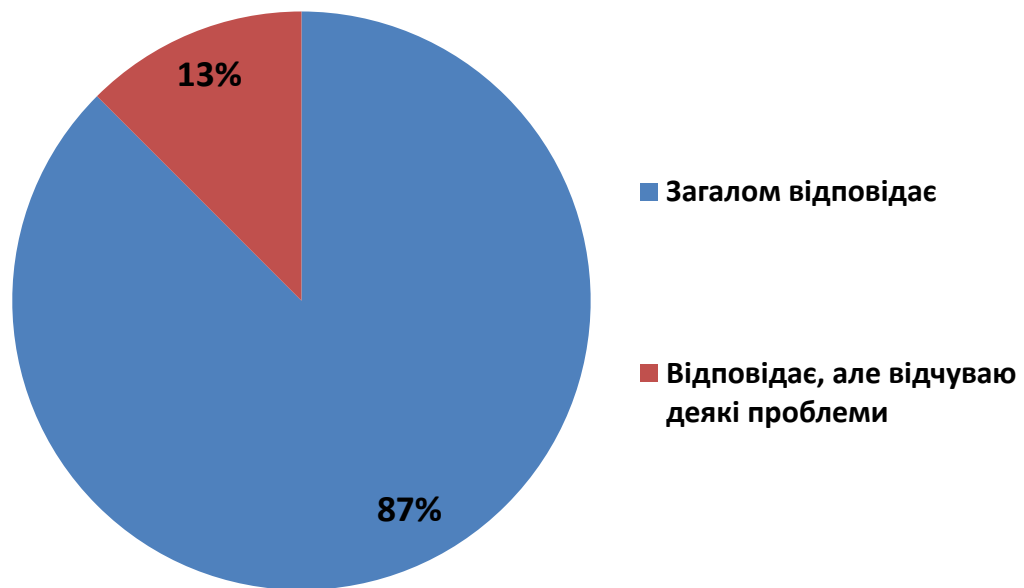
Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету механіки, енергетики та інформаційних технологій (протокол № 5 від 30.03.2023 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їх інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності.

Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Усі аспіранти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування», від яких отримані відповіді, зазначили, що навчання в аспірантурі відповідає їх очікуванням та інтересам. Один респондент також надав позитивну оцінку, але вказав, що відчуває деякі проблеми.

Варіанти, які вказували б на незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації можливих проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	6	75
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	2	25
Необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	-	-
Труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?)	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді, однак усі обмежились вибором однієї.

75 % респондентів зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчувають. Двоє аспірантів вказали на брак часу на навчання, оскільки їм доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Слід уточнити, що із 8 аспірантів один навчається на заочній формі.

Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощів в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, браку базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, все ж деякі аспіранти зазначили, що зовсім відповідних проблем оминати не вдалося. Аспірантами було відзначено наступні варіанти відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)	1	12,5
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)	1	12,5
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-

Із 8 респондентів один зазначив, що відчуває певні труднощі з доступом до наукової літератури. І ще один – труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел.

Жоден із аспірантів не вказав на недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення досліджень. Це свідчить про дієвість політики університету, що направлена на максимізацію уваги до науково-дослідної роботи й відповідне її оснащення. У межах університету створені можливості провести всі заплановані експерименти: є необхідне обладнання, інструменти для виготовлення лабораторних установок.

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Важливою для успішного освітньо-наукового процесу є комунікація аспіранта з усіма залученими суб'єктами та структурними одиницями. Всебічна підтримка з їхнього боку є запорукою успішного навчання та виконання наукової програми здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) ступеня вищої освіти.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник	8 / 100	-	-	-	-
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу	7 / 87,5	-	-	-	1 / 12,5
Відділ аспірантури і докторантури	8 / 100	-	-	-	-

Усі респонденти відзначили свою цілковиту задоволеність співпрацею з науковим керівником, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури, призначення якого – здійснювати інформаційний супровід аспіранта впродовж всього періоду навчання.

Аспіранти теж цілком задоволені співпрацею з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, лише один аспірант вказав, що такі контакти для нього не принципові.

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

Аспіранти мали можливість розкрити свої міркування стосовно покращання комунікації з окремими суб'єктами.

У дописах виражені схвальні відгуки щодо оцінки співпраці з науковим керівником, кафедрою та відділом аспірантури і докторантури.

Відмічена дієвість сучасних способів комунікації, зокрема на платформах, що забезпечують дистанційну форму навчання.

Прозвучала пропозиція про ширше залучення аспірантів до наукових заходів на кафедральному та факультетському рівнях.

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	7 / 87,5	1 / 12,5	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркових)	7 / 87,5	1 / 12,5	-	-	-

Аспіранти дали належну оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін (як загальної, так і професійної підготовки). Варіант відповіді «Цілком задоволений» дали 87,5 % респондентів, а «Загалом задоволений» – 12,5 %.

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

Більшість респондентів не зазначили конкретних зауважень чи пропозицій, вказавши, що «Зауважень немає», «Цілком задоволений, зауваження і пропозиції відсутні», «Я задоволений рівнем викладання».

Аспіранти висловили бажання збільшити кількість годин на дисципліні з циклу професійної підготовки.

Один допис містив конкретні пропозиції щодо оновлення списку рекомендованої літератури шляхом збільшення кількості актуальних праць, зокрема іноземних авторів.

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

Респонденти дали високу оцінку переліку запропонованих їм вибіркового дисциплін та організації їх вибору, оскільки 87 % опитаних відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)». Один аспірант вибрав відповідь «В основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання».

На момент опитування усі аспіранти вже визначилися з переліком цих дисциплін, окремі – вже їх прослухали. Аспіранти, які ще не вивчали вибіркового дисципліни, здійснюючи вибір, мали можливість ознайомитись з силабусами.

Аспірантам була надана можливість сформулювати певні зауваження чи пропозиції стосовно вибіркового дисциплін:

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового дисциплін та організації їх вибору

У дописах до цього пункту анкети аспіранти не зазначили конкретних зауважень чи пропозицій. Їх репліки схвальні: «Задоволений викладанням усіх дисциплін», «Зауваження чи пропозиції відсутні», «Чудово, що можна вибрати дисципліни, корисні для роботи над дисертацією».

Отже, багатоплановість запропонованих вибіркового дисциплін підтверджує, що при їх розробці враховано різноманітні наукові напрямки, за якими працюють аспіранти.

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі.

Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти все ж досить стримані в оцінці перспектив їх практичної реалізації. Тому 4 респондентів (50 % з числа опитаних) зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але сумніваються у своїх можливостях.

Один респондент зазначив, що вже брав участь у таких контактах або запланував їх.

Ще двоє аспірантів вибрали відповідь «Мене це не цікавить», ймовірно, спираючись на особисті обставини.

Один із опитуваних вибрав варіант відповіді «Мені про це нічого невідомо». Очевидно, цей варіант відповіді надав аспірант першого року навчання, який не так давно вступив до аспірантури та ще не ознайомлений з такими перспективами.

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

Однією з умов формування доброчесного академічного середовища є розуміння усіма учасниками освітнього процесу необхідності дотримання принципів академічної доброчесності. Академічна доброчесність стає невід'ємною частиною освітньо-наукового процесу, а її порушення – загрозою для кожного здобувача вищої освіти та науково-педагогічного працівника.

Результати опитування про рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності свідчать, що усі респонденти свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків. 100 % респондентів вказали на відповідь «Вважаю, що так».

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Отримали короткі репліки «Пропозицій немає», «Все добре», «Важко оцінити, це перший досвід, всім задоволений».

Був і розширений схвальний допис: «Навчання в аспірантурі організовано на високому рівні. Нам створені всі необхідні умови для продуктивного навчання та наукової роботи».

Як пропозиція, забезпечити сприяння практичній взаємодії між аспірантами та виробничниками.

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 8 респондентів, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. За змістом окремих дописів складно чітко ідентифікувати позицію респондента, однак такі огріхи (кількість їх незначна) загалом типові для соціологічних опитувань. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі у 2023 році) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, труднощі в комунікації з науковим керівником та викладачами під час дистанційного навчання, брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти. Двоє аспірантів вказали на брак часу на навчання, оскільки їм доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. У відношенні до таких здобувачів важливо забезпечити індивідуальний підхід в оцінці виконання освітньої складової, застосовувати дистанційні методи навчання, максимально поповнювати контент дисциплін матеріалами в електронній формі.

Рецензенти не відзначають особливих труднощів з виконанням програм наукових досліджень, хіба що можливі певні проблеми з доступом до наукової літератури та з отриманням інформації із зовнішніх джерел. Жоден із аспірантів не вказав на недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення досліджень. Це свідчить про дієвість політики університету, що направлена на максимізацію уваги до науково-дослідної роботи й відповідне її оснащення. У межах університету створені можливості провести всі заплановані експерименти: є необхідне обладнання, інструменти для виготовлення лабораторних установок.

Усі респонденти відзначили свою задоволеність співпрацею з науковим керівником, з кафедрою, на якій виконують дисертаційну роботу, а також – комунікацією з відділом аспірантури та докторантури.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору. Загалом позитивно є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організації їх вибору. Перелік запропонованих вибіркових дисциплін

підтверджує, що при їх розробці враховано різноманітні наукові напрямки, за якими працюють аспіранти.

Результати опитування підводять до висновку про необхідність удосконалення діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, їх участі у програмах академічної мобільності. Необхідно посилити інформованість аспірантів про можливості та перспективи участі в програмах академічної мобільності та сприяти їх участі в грантових проектах.

Варто відзначити належний рівень обізнаності аспірантів із проблематикою академічної доброчесності: усі здобувачі ступеня доктора філософії за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування» свідомі щодо правил академічної доброчесності, академічної етики та розуміють цінності навчання та наукових здобутків.

Загалом, аспіранти схвально відгукуються про зміст та організацію навчання в аспірантурі. Як пропозиція, забезпечити ще більше сприяння практичній взаємодії між аспірантами та виробничниками.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного університету природокористування.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний університет природокористування просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНУП, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного університету природокористування відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми
- важко відповісти
- відповідає лише частково
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі

- значних проблем не відчуваю
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра
- брак творчого натхнення
- труднощі в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання (слід уточнити які: технічні, організаційні чи суб'єктивні (психологічні?).
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

- труднощі з доступом до наукової літератури (мовні чи технічні?)
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел (мовні чи технічні?)
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

3. Як Ви оцінюєте співпрацю з наступними суб'єктами та структурами, підтримку з їх боку

Суб'єкт, структура	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Для мене це не принципово (не контактую)
Науковий керівник					
Кафедра, на якій виконуєте дисертаційну роботу					
Відділ аспірантури і докторантури					

Зазначте пропозиції щодо удосконалення співпраці з суб'єктами та структурами, контакти з якими для Вас важливі

4. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркового)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 4 анкети

5. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркового дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркового дисциплін та організації їх вибору

6. Як Ви оцінюєте можливості (наявні чи у перспективі) власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх (яких: фінансових, мовних чи сімейних) можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

7. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

- вважаю, що так
- частково (важко відповісти)
- ні

8. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

Щиро дякуємо за надані відповіді!